

„Simbătă la Veritas“ de Mircea Radu Iacoban, Teatrul Giulești. Regia : Geta Vlad ; scenografia : Sanda Mușatescu

Teatrul Giulești

SIMBĂTĂ LA VERITAS

de Mircea Radu Iacoban

Puțini sînt autorii dramatici la care, precum Mircea Radu Iacoban, poți urmări vizibil, cu reală satisfacție, cucerirea tehnicii teatrale, însușirea aceluși duh inefabil care e știința replicii, compunerea unei scene de atmosferă, dozarea stropului de lirism, adăugarea unei de umor, marcarea momentului de „fierbere“ a acțiunii. Iertată să ne fie apropierea de știința lui Brillat Savarin și a lui Păstorel, dar ultima premieră a Teatrului Giulești ne-a lăsat un gust plăcut. Un „hors d'oeuvre“ al stagiunii, care deschide o perspectivă optimistă, tonifiantă. Și, dacă e vorba de metafore culinare, atunci să amintim că acțiunea piesei se petrece într-un restaurant, undeva la un motel — răscruce sim-

bolică de drumuri și destine. Mircea Radu Iacoban alege ca motiv al subiectului tentantul prilej al întîlnirii — după un număr de ani — a unui grup de absolvenți ai Facultății de filologie de altădată. Deci, „oameni de literă“, poeți ai cuviutului, în gura cărora o metaforă e firească și un citat la locul lui. În motelul cu numele simbolic „Veritas“, oamenii trăiesc „minutul adevărului“. Emoția revederii topește crusta obiceiurilor cotidiene ; lava amintirilor se revarsă incandescentă, bărbații și femeile redevin familiari între ei, familiari cu ei înșiși ; e un anume ritual al acestor întîlniri jubiliare, o căutată juvenilizare, uneori forțată, alteori patetică a participanților care-și îmbracă hainele studentești de altădată, uneori prea strimte, alteori prea largi. Mircea Radu Iacoban a surprins excelent acest fenomen psihologic colectiv — cu discreție și o înțelegere lirică a faptelor. Toată piesa e, de altfel, scrisă sub semnul unei caligrafii literare realizate cu finețe, cu o delicată orchestrație a momentelor dramatice. Există, evident, în spirala conflictului câteva „cazuri“ omenești, câteva drame sufletești precis delimitate, emoționante și emoționale. În oglinda jubiliară a întîlnirii, toți eroii, fericii sau nu, realizați sau ratați — pe plan social sau sufleteș — se privesc mai de-a dreptul, dar printr-un abur de tristețe nostal-

Clody Bertola și Ion Besoiu în spectacolul „Între noi doi n-a fost decît tăcere” de Lia Crișan

Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra”

ÎNTRU NOI DOI N-A FOST DECÎT TĂCERE

de Lia Crișan

Vă mai amintiți aceste versuri? „...Între noi doi n-a fost decît tăcere, prietene cu inima prea grea. Să ne vorbim, căci cine știe, mâine un glonț în piept de nu m-o fulgera”. Sînt versuri de Labiș, din poezia *Ultimul asalt*, iar primul vers al strofei pomenite, dă titlul piesei Liei Crișan: *Între noi doi n-a fost decît tăcere...* Firește, cu un înțeles modificat față de cel mult mai amplu și grav al poeziei, cu înțelesul că o posibilă iubire s-a ars, nemărturisită. Dar nu despre sensul tainic și oarecum inutil al acestei iubiri e vorba în piesă, sau, în orice caz, nu numai despre asta e vorba. Autoarea ne propune să examinăm împreună o părticică de lume, un mic univers în care trăiesc oameni obișnuiți, înțelși la tot pasul, oameni a căror existență nu depășește condiția cotidiană, ale căror relații de viață sînt cele mai obișnuite, a căror conduită nu are nimic de excepție. E micul univers al unui birou de proiectare oarecare, dintr-un institut oarecare, dintr-o localitate oarecare, unde oamenii se mîrginesc să-și spună ce a fost ieri și să-și închipuie ce va fi mâine, doar mâine, în care s-a cuibărit cu timpul o stare de inerție, de placiditate și de chiul; vicii la scara mărunță, desigur, fără consecințe catastrofale, dar totuși vicii, oltă vreme contrazic sensul blazării, este destrămată, cineva, adică noua social. Și iată că urzeala amorțelii, resemnării,

gică, pentru că, precum și în stanțele lui Horațiu, timpul e fugar și ireversibil. În piesa lui Mircea Radu Iacoban nu există oameni buni și răi, nu există conflicte violente, antagonice. Se ciocnesc mentalități, se schimbă gânduri, se răsucesc idei preconcepute, se clarifică destine. Un ziarist acru, un director distins, un profesor minunat, o sportivă, iată cîteva bune portrete, care își încrucișează floarea replicilor vii, pigmentate cu umor, fuziune lirică-veselă, atît de proprie stilului lui Mircea Radu Iacoban, prozator, cu siguranță și dramaturg prin această nouă piesă. Finalul trist, atît cît trebuie, e totuși optimist prin întîlnirea cu oamenii adevărați, de pe scenă, cu viciele lor limpezite în cele cîteva ceasuri ale întîlnirii. Și, în cîntecul final, în sunetele „Gaudemus”-ului, fiecare spectator își află cîte ceva din propria sa experiență de viață, din bucuriile și tristețile adolescenței. Ne bucură să putem consemna contribuția activă a talentatului scriitor ieșean în contextul teatral bucureștean, ne bucură și întîlnirea cu un spectacol remarcabil la debutul stagiunii.

Geta Vlad a găsit, cu contribuția fericită a Sandei Mușatescu, soluția unui cadru scenic precis, util, funcțional, servind cu bun gust atmosfera piesei. Unghiurile turnantei s-au deschis nu expozițional, ci luminînd și „unghiuri” ale vieții spirituale a eroilor, momente-cheie, înlocuind căderile reci, de ghiotină, ale unei eventuale cortine. Iată și „promoția” lui Mircea Radu Iacoban și a Getei Vlad: Ion Vilcu e un gazetar blazat, morocănos, dar lucid, complexat și cinic — toate aceste atribute au fost realizate artistic cu minuțiozitate și finețe de către interpret. Cornel Dumitruș a sugerat destinul unui poet ratat, în stilul său personal, mai puțin furios exterior ca de obicei, mai interiorizat și subtil. Athena Demetriad a compus perfect un personaj din tăcere și gesturi sugerate. Dana Comnea a jucat în „vedetă” cu multe din atributele actorului sigur de el și de farmecul său scenic. Mihail Stan a lărgit aria personajului său — un fotbalist — printr-o analiză psihologică dublată de o mișcare scenică fără cusur. Dorina Lazăr știe să facă umor gros cu... surdina, în luptă cu tendința de a deveni nu o interpretă ci un „personaj”; o remarcă pentru scenele de tristețe delicată. Vasile Iehim — apropiat de personajul său, a jucat cu o sinceră credință. Schiță-caricatură, cu bune efecte: Irina Mazanitis. Peter Paulhofer joacă cu siguranța unui actor de film, cu aplombul și dezinvolura acestuia, dar uneori, noșalanța e prea făcută și duritatea jocului vizibil premeditată. Paul Ioachim — un director distins, dezinvolt. Olga Bucătaru și Simion Negrilă, două prezențe utile în mecanismul spectacolului.

Teatrul Giulești își începe, deci, promițător stagiunea și o face pe toate planurile: de la expoziția din hol la programul de sală, elegant și totodată spiritual!

Al Popovici